

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za inozemstvo 25 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spis in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in iskanja pošiljajo: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Visoko je zrastel naš pogum!

Da bomo mogli katoliški Slovenci v tako kratkem času po vojni, ki je prinesla toliko razruvanosti in razdejanja v katoliško mišljenje in življenje našega ljudstva, doživeti tako ogromno in veličastno proslavo krščanske misli, kot se je izvršila preteklo nedeljo v Mariboru, to se nam je do zadnjega dne zdelo neverjetno in nemogoče. Sovražniki so se dvigali drug za drugim na vseh straneh, v marsičem se razločujejo med seboj, a v sovraštvu do krščanstva so si presenetljivo edini, v besnosti do katoliške organizacije se kosajo med sabo od komunističnega »Rdečega prapora« in socialističnega »Napreja« ter »Ljudskega glasu« preko svobodomiselnega »Slov. Naroda« do zagrizeno liberalnega »Kmetijskega lista« navzdol: vse očito ali prikrito pod raznimi več ali manj pobožnimi krinkami proti nam. Zato proti nam, ker vedno in povsod povdarjamo: Tudi javno življenje, tudi državne postavbe so podvržene božjim zapovedim in le tista država bo srečna, ki bo priznala Boga za svojega gospoda.

Veliko sovražnikov je vstalo in vpilo so ter še mogočno vpijejo, kakor vsalčito, ki hoče svojo zmožo opravičiti in utrditi z držnim nastopom. Mi pa smo postajali semintja malodušni, ker smo v zavesti reanizirani, ki jo zastopamo, preskromni v svojem nastopu, toda mariborska proslava nam je pokazala, da se je katoliško mišljenje in življenje med nami v teh dveh letih že znatno ojačilo in kakor se nam je po vojni zdelo, da svobodomiselnost v najrazličnejših oblikah pridobiva tal med ljudstvom in mu želi izpodkopati tla srečne bodočnosti, tako smo sedaj doživeli, da jo krščanska misel zopet na osvajačem pohodu.

Ste videli dijake? Čez 2000 jih je bilo, čez 2000 mladih ljudi, polnih zdravja in moči, ki hočejo pozneje v svojem poklicu z lučjo svoje izobrazbe svetiti našemu

ljudstvu v borbi za katoliška načela, v boju za gospodarski in socialni napredek. Ni nas treba biti strah; toliko izobraženega odločno krščanskega naraščaja je sila v narodu, preko katere ne mora noben svobodomiseln val.

Ste videli naše Orle? V sprevedu? Ni bilo konca, vedno nove čete, ena bolj čila od druge. In vsi ti so obljubili, da hočejo biti pionirji, da hočejo biti »sturm-bataljoni« v boju za našo stvar, v boju za ohranitev dušno in telesno zdravega katoliškega slovenskega naroda. Kdor je videl te čete, ki se še dan za dnem množe, komu ne bi zrastel pogum in kdo ne bi dobil veselje za novo, podvojeno delo, ki rodi tako uspehe. Ne sme je biti slovenske fare, ki ne bi imela v svoji sredi te čete mladih pionirjev, ki bodo čez čas tvorili jedro naših najboljših mož.

Ste videli Orlice? Eno leto šele obstoje, in kakšno število! Zdrave, močne, svetleče, vesele! To je rod, iz katerega naj izidejo najboljša slovenska matere, polne verskega mišljenja in življenja, prave duhovnice v krogu svoje družine, dobre gospodinje pod krovom srečne hiše.

Ste videli Hrvate in Hrvatice? Cela množica! Mariborske ulice so skoro dobile hrvatsko lice. Tudi na Hrvatskem in Bosni je naša misel na krepkem pohodu; veliko je gnilobe tam dol, mnogo boja bo treba, toda začetek je tu, krepak in silen.

Sedaj pa na podvojeno delo: naša prosvetna, predvsem orlovska organizacija naj požene korenine do slednje slovenske koče, in te korenine naj ne bodo suhe, temveč po njih naj teče sok odločnega verskega mišljenja brez omahovanja, prosvetna organizacija naj tvori temelj in ogročje našega gospodarskega in socialnega dela ter neomajno moč naše politične organizacije. Z veseljem na delo, polje je veliko in čaka pluga!

Kako je bilo v Mariboru?

Mariborskih dni ne bo nikdo pozabil, kdor se jih je udeležil, posebno nedeljske proslave Maribor pomenja v naši katoliški izobraževalni organizaciji, brez katere

je vsaka gospodarska, strokovna in politična organizacija stavba brez pravega temelja, svetilka brez olja, mlin brez vode, novo poglabitev in nov razmah. Pred voj-

no smo na to nekoliko pozabili, politika in gospodarsko delo je vzelo skoro ves čas; maščevanje je pušilo in je bilo bridko. Stavba razpade brez temelja, svetilka ugasne brez olja, mlin zastane, če voda usahna.

Zato pa ne smemo niti trenutka več zamuditi. Jesen se bliža in za njo zima: vsa naša izobraževalna društva morajo, morajo in zopet morajo oživeti ne samo v igrah in predstavah temveč predvsem v pouku. Orlovstvo mora postati popolna last našega naroda, njegova nujna potreba. Vsak naš prištev naj bo Orle, če ne izvršuje pa podgora Orla. Val pa morajo biti iste orlovske misli.

Tabor v Mariboru je trajal pet dni, šteti dan pa so se izkazali izlet na Bled. Udeležili so se ga naši katoliški somišljeniki tudi iz drugih dežel, predvsem iz Čehoslovaške, Francije in Zedinjenih držav.

Prvi dan so zborovali dijaki, naša mlada inteligenca. Zborovanja so se udeležili tudi slovenski in hrvatski školje ter čehoslovaški odposlanci. Dijaki so imeli svoja zborovanja razdeljena: visokošolci, bogoslovci, srednješolci in dijakinja. O čem so zborovali nam poveda resolucije. Tu navajamo samo nekatere, katere so sklenili visokošolci:

V jugosl. kat. akad. društva se sprejmejo samo oni akademiki, ki so načelno katoliškega prepričanja in ki se pred vstopom v društvo pišmenno zavežejo, da hočejo po svojih močeh v društvu sodelovati.

Odgoja društvenih novincev naj bo temeljita in naj se poveri zglednemu starejšemu članu, ki ga voli občini zbor.

Odločno se svetuje, da bodi vsak član jugoslovanskega kat. akad. društva tudi član telovadnega odseka Orla.

Jugoslovanska kat. akad. društva naj posvetijo posebno pozornost praktičnemu udeleževanju verskega prepričanja. Uvedejo naj se redna mesečna sv. obhajila. Članom se toplo priporoča, da so v svrhu lastne samovzgoje člani akademične marjanske kongregacije.

Primerne resolucije so sklenili tudi drugi dijaki.

ČEHOSLOVAKI V MARIBORU.

Poseben vlak je pripeljal v Maribor odposlanstvo čehoslovaškega Orla, kateri šteje do sedaj že 40.000 članov. Pripeljalo se je do 500 Čehov, izmed teh do 200 Orlov v

kroju in kakih 40 Orlic v kroju. Naši so jim pripravili srčen sprejem, ki je Čehoslovake zelo vzradostil. Gostje so se na to pridno udeleževali naših zborovanj. V nedeljo pa so sodelovali tudi pri telovadbi.

TELOVADNE TEKME.

Da si Orli tudi pridno vadijo in jačijo svoje telo, je Orlovska Zveza napovedala tekmo posameznih telovadnih odsekov in sicer v štirih vrstah. V najtežji tekmi za prvenstvo je najbolje telovadil Ivo Kermavner z Ježice, takoj za njim Hvale Josip z Viča, na to so sledili Leop. Lojk z Viča, Leop. Rihard iz St. Petra in Bogo Kristan iz St. Petra (Ljubljana).

Pri tekmi višjih oddelkov so bili na prvem mestu Ljubljanci, za njimi Jesevičani, na tretjem mestu Vrhničani.

Pri tekmi nižjih oddelkov so bili prvi Vrhničani, za njim Ljubljanci, tretji Ježičani itd.

Pri lahki atletiki so bili prvi trije: Podbnik (Moste), Hafner (Kropa), Petelin.

REGENT ZASTOPAN NA ORLOVSKEM TABORU.

Regent Aleksander je v svojem imenu poslal na orlovski tabor svojega zastopnika polkovnika Mladena Bogičevića, kateremu je napravilo ljudstvo v soboto zvečer sijajno podoknico. Polkovnik je z balkona sporočil regentov pozdrav orlovskemu taboru. Osrednjo vlogo sta zastopala minister dr. Korošec in dr. Velizar Jankovič (srbski radikalec).

Minister za vojno in mornarico je poslal pozdravno brzojavko orlovskemu taboru.

PETEK ZVEČER.

Zvečer se je vršil v velikanski Goetzovi dvorani, ki pa je bila kljub temu premajhna, komerz na čast vsem došlim gostom. Udeležil se ga je tudi regentov zastopnik s častniki generalnega štaba in vsi v Mariboru navzoči škofje: dr. A. B. Jeglič, dr. Napotnik, uniatski škof dr. Njaradi in dr. Sarič iz Sarajeva. Navzoči so bili tudi Čehoslovaki in njihov voditelj dr. Šramek, ameriški katoliški Sokoli in naši poslanci. V imenu mariborske občine je pozdravil navzoče vladni komisar dr. Leskovar, v imenu Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec, ljubljansko vlado je zastopal Orel dr. Verstovšek.

V mestnem gledališču pa se je vršila slavnostna predstava: Za pravdo in srce. Igral jo je Ljudski oder iz Ljubljane. Gledališče je bilo polno do zadnjega kotička.

STAROSLOVENSKA MAŠA.

V soboto zjutraj so štiri orlovske godbe priredile po Mariboru budnico. Ob šestih uri je bilo na ulicah kakor na mravljišču. V franciskanski cerkvi je bral križevniški škof dr. Njaradi staroslovensko sv. mašo v čestitljivem vzhodnem obredu. Cerkev je bila polna Orlov, Orlic in katoliškega dijaštva.

ZBOROVANJA SE NADALJUJEJO.

Naši ljudje niso prišli v Maribor samo kazati se temveč predvsem pogovarjati se o američnih nadaljnjem delu za prospah krščanske misli in za gospodarski ter socialni napredek našega ljudstva. Tako so zborovali

hrvatski kmetje, ki so se posvetovali zlasti o hrv. združništvu, vršilo se je zborovanje slovenskega in hrvatskega učiteljskega, nadalje se je posvetovala o nadaljnjem delu Jugoslovanska Strokovna Zveza, Jugoslovanska obrtna zveza, Hrvatska in slovenska ženska zveza, Marijine družbe, Prekmurci ter rokodelski pomočniki.

ZBOROVANJE ORLOVSKE ZVEZE.

V natlačeno polni Goetzovi dvorani je bilo predpoldne slavnostno zborovanje Orlovske zveze, ki ga je otvoril brat Jože Pirc s kratkim nagovorom, v katerem je pozdravil goste in vse tovariše.

Viharno pozdravljen je nastopil zastopnik ameriških Orlov brat Grdina, ki je izročil odboru branilno knjižico, glasečo se na približno 80.000 K kot prvi dar ameriških Slovencev Orlovski zvezi. V svojem govoru je povdarjal, da ne samo sedaj, ampak da so že tudi prej, že desetletja obstajali tesni stiki med Slovenci v Ameriki in domovini. — Predsednik Pirc se je zahvalil za tople besede in velikodušen dar Ameriških Slovencev, ki je namenjen za vzgojo katoliških Orlov. — Nato je povzel besedo zastopnik Orlov iz zasedenega ozenlja in sporočil pozdrave neodrešenih bratov Orlov. — Tu so zborovalci zasedenemu ozemlju in trpečim bratom priredili živahno manifestacijo. — Vseučiliški profesor dr. Rožman je nato govoril o Orlovstvu in prosvetnem delu. V njegovem zanimivem poročilu je naglašal, da so Čehoslovaki prišli v Maribor, da se z jugoslovanskim Orlom združijo preko Alp in utrdijo Orlovsko misel. — Zastopnik Venkovske omladine Hub je naglašal vezi, ki združujejo čehoslovaške in slovenske Orle.

Soporočevalec dr. Rožmanovega poročila brat dr. Josip Puntar je v svojem govoru povdarjal misel, da je glavni temelj države in vsega dela pravičnost in poštenost. Med tem sta prišla v dvorano zastopnika osrednje jugoslovanske vlade

ministra dr. Jankovič in dr. Korošec

katera so zborovalci sprejeli z navdušenimi ovacijami. Minister dr. Jankovič je s prisrčnimi besedami pozdravil zborovanje in naglašal težke vojne čase, ki so prizadejali toliko gorja, ki so pa imeli za posledico združenje jugoslovanskega naroda. Pozdravil je Orle kot prve kulturne delavce ter jih povabil, naj razprostre krila in polete na jug. Ministrov govor je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Zborovanje sta posetila tudi škofa dr. Jeglič in dr. Njaradi, ki sta pozdravila Orle in jih vzpodbujala k nadaljnjemu vztrajnemu delu.

Burno pozdravljen je nato govoril minister dr. Anton Korošec in povdarjal, da je Orlovski tabor našim nasprotnikom prinesel veliko presenečenje. Orel raste in se vedno bolj širi. Orel je predstavitelj boja, vsled česar je on, minister, prepričan, da bo še nadalje in v večji meri ter še z večjo vneto vršil svojo nalogo kakor doslej. Zborovalci so dr. Korošcu ob sklepu njegovega govora priredili burne ovacije. — Popoldan se je zborovanje nadaljevalo ter je bilo posvečeno samo napredku in poglobitvi orlovske misli. Resolucije priobčimo prihodnjič.

ZBOROVANJE ORLIC.

Ob desetih dopoldne so se Orlice sestale k zborovanju, ki je trajalo skoro tri ure. Govorila je predsednica Orlic sestra Cilka Krekova in pozdravila zastopnike 200.000 organiziranih francoskih telovadcev in čeških Orlic iz Prage. Brna in Dunaja ter jugoslovanske sestre, katere prešnja edinstvena misel. Čeprav je Zveza Orlic še mlada, četudi je šele eno leto stara, je vendar močna in hodi naprej do svojega cilja.

Nato je zborovalke pozdravila sestra Mečesova iz Brna in sestra Duhanova iz Prage, v imenu sester z Dunaja pa sestra Dehova. V imenu čehoslovaških katoliških telovadcev je pozdravil Orlice brat Medek iz Olomuca, ki je povdarjal, da je pogoj za doseg končnega cilja edinstvo. Povabil je jugoslovanske Orlice na Češko, ko bodo tam priredili veliko slavje. — Nato je sestra Zirovnikova imela svoj govor in naglašala, naj orlice sedaj, ko so nastopili resni in hudi časi za katoliško cerkev, skrbijo, da se bo v javnosti začelo širiti krščansko mišljenje. Orlice naj predvsem dajejo najlepši zgled in zlasti naj gledajo na to, da se razširjajo le dobri časopisi in zabranijo veri nasprotno knjige, naj podpirajo moralno življenje.

Med referatom je prišel v dvorano dr. Korošec in pozdravil Orlice, ki so ga navdušeno sprejele. Minister je pozdravil zborovalke, zlasti pa odposlanca francoskega naroda. Nato je sestra Štupca, ravnateljica meščanske šole v Mariboru, nagovorila v francoščini priljubljene goste, nakar je francoski telovadec izjavil, da se čuti od z nami edinega in da ga veseli, da je mogoče priti v Maribor. — Tudi škofa dr. Jeglič in dr. Njaradi sta posetila zborovanje Orlic in pozdravila navzoče. Govorila je nato še gđc. Marinko z Dobrove o namenih in ciljih Orliške zveze.

Tudi resolucije, ki jih je sklenila Orliška zveza, prinesemo prihodnjič.

SOBOTA VEČER.

Ob pol desetih uri zvečer se je vršilo na Glavnem trgu veliko zborovanje za naše neosvobodjene brate. Zborovanja se je udeležilo do deset tisoč oseb. Govoril je predsednik Slovenske Straže dr. Marko Natlačen.

V prenapolnjeni Goetzovi dvorani pa se je istočasno vršil koncert Pevske zveze Ljubljana, ki šteje 100 pevcev in pevk. Poslušalce je očaralo umetniško profizvanje pevskega zbora in je moralo par pesmi ponovljati. Naši zbori po deželi so tako dobili priliko spoznati, kako mora zbor peti, da je njegovo proizvajanje umetniško dovršeno. Mimogrede naj tu omenimo, da se je tekom sobote ustanovila pevska zveza vseh slovenskih pevskih zborov, ki so vložena našim izobraževalnim društvom. Vodstvo zveze je prevzela Pevska zveza Ljubljana.

SLAVNOSTNI POHOD V NEDELJO.

Vreme je bilo lepo. Slavnostni sprevod, ki se je pričel pomikati skozi mariborsko mesto ob osmi uri dopoldne, je bil veličasten. Kaj takega nismo zlepa videli. Sodijo, da je bilo v sprevodu nad 10.000

ljudi, Orlov in Orlice, najrazličnejših korporacij in narodnih noš in je nudil najpestrejšo sliko ne samo jugoslovanskega, ampak celega slovanskega naroda. Na čelu sprevoda je jahalo okrog 100 Orlov ter skupina fantov v narod. nošah na kranjskih konjih. Za njimi so jahali trobentači.

Za temi se je peljal voz s skupino, ki je predstavljala kralja Matjaža s spečimi junaki in mamico, ki pripoveduje ob kolovratu deklicam pravljice. To skupino je predstavljala Ljudski oder, Pred vozom in ob vozu so jahali člani Ljudskega odra v narodnih nošah.

Za temi je korakala zelo močno zastopana Jugosl. kmetijska zveza, dalje jeseniška društvena godba, jugoslovanska obrtna zveza, orlovski in orlički naraščaji, po številu zelo močno zastopani. Nato je korakala razveseljivo število naših srednješolcev in za temi se je peljalo par okrašenih vozov narodnih noš.

Za megiško društveno godbo so korakala češkoslovaška odposlanstva, pri katerih smo imeli priliko občudovati njih narodne noše. Sledila so odposlanstva entitinskih držav in poljska odposlanstva. Zelo močno so bila zastopana odposlanstva iz južnih pokrajin naše države. Posebno pozornost so vzbujale narodne noše iz Hrvaške, Slavonije in Bosne, tako raznolične in tako lepe in pester, da se jih človek ni mogel dovolj nagledati.

Za svetinjsko godbo so korakali ameriški Jugoslovani in za temi naši akademiki in starešine, nato pevska zveza »Ljubljana«.

Zelo veličastne so bile vrste slovenskega in hrvaškega učiteljstva, za katerim sta se peljala dva voza narodnih noš.

Za višnjegorsko orlovsko godbo so šli Primorci Korošci, Prekmurci in Medjimurci. Te vrste so bile izredno slikovite, ker smo videli v kratkih presledkih najrazličnejše narodne noše teh pokrajin. Zelo častno so bili zastopani Korošci.

Zelo zanimiva in najveličastnejša je bila naslednja skupina, ki je pokazala vsemu svetu, kako visoko je vzplapolala orlovska misel in kako goste so njene vrste. Za seiško orlovsko godbo so korakali naši bratje češkoslovaški Orli z zastavo v svojih lepih uniformah in v svojem krasnem nastopu; za temi so šli češkoslovaški ameriški katoliški Sokoli, ki imajo tudi rdeče srajce in le temnejšo uniformo kot Orli. Zastopanih je bilo zelo lepo število. Krasen pogled je bil tudi na vrste češkoslovaških Orlic.

Za temi so šli Belgijci, Francozi in Angleži v svojih telovadnih oblekah.

Jako številno je bila zastopana hrvaška omladina.

Za salezijansko godbo je korakala Orlovska zveza s svojimi člani, katerih vrste so bile nepregledne in so pričale, da je v njih moč, ki je niti najbolj blede zavist ne more več utajiti. Te vrste pričajo, čigava je bodočnost. Orli in Orlice so lahko ponosni na svoje silne uspehe v tako kratkem času. Bilo je v sprevodu nekaj nad 3000 Orlov in Orlic. Jugoslovanska strokovna zveza je nudila zelo lepo sliko. Tvorili so jo delavci najrazličnejših obratov; posebno pozornost so vzbujali rudarji v svojih uniformah. Narodne noše

iz Kranjske in Štajerske pa so napravile, dejal bi, najsijajnejši vtis. Toliko lepote in pestrosti ne najdeš kmalu, kot v naših narodnih nošah; koliko smisla so imeli naši stari ljudje za lepoto. V teh vrstah si videl vse, kar moreš videti v tem oziru pri nas. Peče in avbe, cekarji in dežniki, narodne pesmi, ki so jih prepevale posamezne narodne skupine in drugo narodno blago, ki so ga predstavljali posamezniki, vse to je delalo bajni vtis. Tudi je bila ta skupina najbolj živahva in vesela, pristna slovenska praznična volja jih je bila. Za narodnimi nošami so korakale še mnogotere korporacije in godbe. Kat. rok. društva so nudila med ostalimi največje število s svojimi krasnimi zastavami. Tako se je končal slavnostni sprevod, ki je trajal eno uro in en četrt. Pomikal se je po vseh glavnih ulicah Maribora med občinstvom, ki je stalo ob straneh na gosto natrpano in občudovalo ta sijajen prizor ter ga navdušeno pozdravljalo. Posebno navdušeni so bili pozdravi, ko je prihajal sprevod na Glavni trg, ki je kar valovil občinstva.

DO 50.000 LJUDI NA GLAVNEM TRGU.

Sv. maša. — Zborovanje.

Ko je slavnostni sprevod v nad vse vzornem, vojaškem redu dospel na glavni trg in so od zunaj pritisnile ogromne množice ljudstva, je bil pogled na zbrano množico naravnost pretresljiv. Cel ogromni trg je bil poln, glava pri glavi, vse je z zbrano pobožnostjo prisostvovalo sv. maši. Sveto mašo je služil lavantinski škof dr. Napotnik, med sv. mašo je »Ljubljana« pela staroslovensko sv. mašo ob spremljevanju vojaške godbe. Po sv. maši je imel škof dr. Napotnik ognjevit nagovor na zbrano množico. Po sv. maši je predsednik O. Z. br. Pirc otvoril zborovanje s pozdravom na navzoče jugoslovanske vladike, goste in ostale udeležence. Zastopana je bila

Zborovanje Jugoslovanske kmetijske zveze.

Zaupniki J. K. Z. iz cele Slovenije in tudi zaupniki hrvaške seljačke demokracije so se zbrali v ponedeljek, 2. avgusta ob 9. uri v beli kazini v ogromnem številu. Glavna in stranske dvorane ter galerije so bile nabito polne. Zborovanje je otvoril predsednik Jugoslovanske kmetijske zveze poslanec Brodar. Za podpredsednika je imenoval poslanca Piška in predsednika hrvaške seljačke demokracije Bariča, za zapisničarja tajnika Žebota. Predsednik je pozdravil navzoče biskupe dr. Jegliča, Šariča in dr. Njaradija, ministra dr. Korošca, mestnega gerenta dr. Leskovarja, Prekmurce in Korošce. Pozdravlja Orle kot najboljši in najkrepkejši naraščaj stranke. Po veliki večini so Orli kmetijski mladeniči in Orlice naše kmetijske in delavske mladenke.

Prvi dobi besedo, viharno pozdravljen, član predsedstva hrvaške seljačke demokracije Belič. Prinesel je iskrene pozdrave hrvaških seljakov slovenskim kmetom. Nato je dobil besedo minister dr. Korošec, ki je podrobno poročal o političnem položaju. Njegova zanimiva izjava so vzbudila živahno odobravanje. —

jugoslovanska državna vlada po ministrih dr. Jankoviču in dr. Korošču, regent po polkovniku Bogičeviću, češkoslovaška republika po poslancu dr. Šrameku, poljska republika, ukrajinska republika, francoski gostje, češkoslovaški gostje, ameriški Jugoslovani.

Minister dr. Velizar Jankovič je v svojem pozdravnem govoru, ki je bil pri vsakem stavku pretrgan po viharnem odobravanju, poudarjal med drugim tudi to, da pravoslavni bratje žele s katoličani živeti v miru in ljubezni. »Katoliški Slovenci in Hrvati«, je dejal, »držite se svoje katoliške vere. Narod brez vere je žival. Le veren narod je sposoben, da vzdržuje družbo in državo v socialnem in gospodarskem oziru.« Povabil je Orle med brate Srbe ter pozdravil vse udeležence v imenu jugoslovanske vlade. Govor je napravil na poslušalce silen vtis. Nato je govoril dr. Korošec, viharno pozdravljen, dr. Verstovšek in drugi. Opoldan se je zborovanje zaključilo med viharnim navdušenjem.

SIJAJEN NASTOP JUGOSLOVANOV, ČEHOSLOVAKOV IN FRANCOZOV.

Tik pred 3. uro popoldne, ko se je imela pričeti telovadba na Teznu, je prihrumela nad Maribor strahovita nevihta. Telovadke in telovadkinje so bili v hipu premočeni. Ljudstvo, zbrano v tisočih, pa je vztrajalo. Ko se je vihra poglela, je zasijalo zopet solnce, in telovadba se je izvršila v najlepšem redu in s popolnim uspehom. Slovenski Orli in Orlice, češkoslovaški Orli in Orlice, francoski telovadci, vsi prav vsi so izvršili svojo nalogo naravnost sijajno. Telovadišče se je treslo od gromovitih salv pozdravljanja in odobravanja. Telovadba na Teznu je bila vreden in sijajen zaključek celokupne mariborske prireditve. Vtisov teh dni na udeležence ne izbrise nihče!

Poslanec Vesenjaka je govoril o državnem proračunu, o davkih in državnih dolgovih. Za Vesenjaka se je oglasil k besedi predsednik Hrvatske seljačke demokracije Barič. Poudarjal je: Eno fronto imamo sedaj Hrvati in Slovenci. Vsi smo sedaj organizirani v Ljudski stranki. Skupno gremo tudi v volilni boj. — Župan Dav. Kranjc je prav lepo govoril o dolžnosti pristašev do stranke. Dr. Kulovec je poročal o organizaciji in taktiki stranke.

Nato se je oglasil k besedi škof dr. Jeglič. Njegov govor je zbor zaupnikov viharno pozdravil. — Načelnik ptujskega okrajnega zastopa Miha Brenčič je nato predlagal in utemeljeval sledeče resolucije:

1. Shod zaupnikov S. K. Z. protestira proti žaljivemu tajnemu povelju, v katerem se je naše kmetstvo ljudstvo kruto žalilo. Odločno zavrača taka krivična in zavita poročila notranjega ministrstva na vojno ministrstvo.

2. Shod zaupnikov zahteva od vlade, da se ne umakne povelju, naj se ukine na Koroškem demarkacijska črta.

3. Shod zaupnikov odločno ugovarja proti grozovitostim, ki so jim izpostavljeni naši bratje in sestre v zasadenem ozemlju. Obsoja laški imperializem ter zahteva, da se združi ves naš narod v eno državo. — Vsem bratom v zasadenem ozemlju pošilja najiskrenejše pozdrave.

4. Jugoslovanska Kmetška zveza opozarja merodajne kroge na pogrome proti našim ljudem v okrajih Špilje in Radgona.

5. Shod zaupnikov S. K. Z. odobrava stališče zastopnikov S. L. S. v vladi v vprašanju izvoza in uvoza in pozivlje, da ne odneha v tem vprašanju.

6. Ker se je število živine v Sloveniji zopet zelo pomnožilo in vsled tega cene živini zelo padajo, zahtevamo, da se dovoli izvoz onega števila živine, ki je odvišen za domačo potrebo. Izvoz se naj izroči zadrugam.

K besedi se je oglasil g. Erhatic od Sv. Jakoba v Slov. goricah radi izvoza sadja. Zbor je sprejel nato to-le resolucijo: Zahtevamo z vso odločnostjo popolnoma prost in neoviran izvoz sadja, vina in žganja. Ta zahteva naj se nemudoma izvede.

Storili so se še drugi važni sklepi. — Predsednik je ob 1. uri popoldne zaključil to važno zborovanje.

Bo treba drugače!

(Dopis z dežele.)

Nepotrebni stroški.

Našim občinam so naložili novo zelo hudo breme.

Kadar so vpoklicani vojaki k orožnim vajam, mora iti ž njimi župan, ali pa kateri občinski odbornikov. Iz krškega okraja morajo v Celje. Iz mokronoške doline se vozijo čez Ljubljano. Župan ima zamude dva dni. Četudi vožnjo po železnici država plača, mora pa občina trpeti za njegove stroške na potu in za zamudo časa. Ker je k orožnim vajam klicanih vsaki čas nekaj, sedaj en letnik, je razvidno, da bodo male občine imele s tem več stroškov, kakor pa za vse druge potrebščine. Ako računamo, da mora iti 300 županov s svojimi vpoklicanci na sedež pukovske komande in porabi sleherni samo 100 kron za prehrano in prenočišče, zneso to že 30.000 K samo za Kranjsko. Iz takih potov bode vsako leto vsaj 6 ali pa še več. Kolika potrata denarja, kolika potrata dragerega časa?

Ako je v stari Avstriji znal novinec priti na sedež dopolnilnega poveljništva, naj bi sedaj že bivši vojaki, ki so videli že pol Evrope, ne mogli sami priti s pozivnico v Ljubljano ali pa v Celje? Saj vendar niso naši ljudje tako zabiti, da bi morali imeti spremljevalca, kakor otroci! Vojaška oblast naj takoj to novo uredbo odpravi!

Nepotrebne pisarije v času pomanjkanja papirja.

Govorilo se je, da je v stari Avstriji za Kitajsko bilo primeroma največ uradništva. Pisalo in prepisovalo se je, da je vse škripalo. Izdelovali so se razni zapisniki in sezname, ker se je trdilo, kar ni v aktih (spisih), tega ni na svetu.

Toda sedaj je pa pisarij še veliko več. Posebno glede vojaštva zahtevajo oblasti toliko podatkov, izpiskov in izkazov, da

županstva in župni uradi že ne vedo, kje se bode papir dobil. Da bi vojaška oblast poslala tiskovine, ji ne pride na misel. Občinski tajnik naj črta in riše, da sestavi dostikrat nepotrebne izkaze. Začetkom leta so morala županstva sestaviti menda za 5 letnikov izkaze tistih, ki so podvrženi naborni dolžnosti. Župni uradi so pa morali sestavljati družinske liste o vseh nabornikih, dasi so v omenjenih izkazih bili naštetni in navedeni po imenu, starosti in poklicu vsi rodbinski člani nabornika. To je bilo pisarije, da je škripalo! V večjih župnijah je bilo treba sestaviti do 300 rodbinskih listov ali poročil. Koliko je stal samo papir ob sedanjih draginji? Župnik naj seveda vse sam trpi!

In sedaj je vojaška oblast po okrajnih glavarstvih zaukazala kar za 30 letnikov (od l. 1870—1900) sestaviti imenik vseh moških v župniji. V imeniku je treba povedati čin, ime, občino, sodni okraj, okrajno glavarstvo, rojstno leto, dobo službe v kadru, življenski poklic, vrsto orožja in polk, pri katerem je služboval.

Pa za vse te podatke naj občinski tajnik poizve tekom treh dni. Pukovska okružna komanda zahteva tudi nemudoma drug izkaz: koliko je v občini moških, koliko ženskih, koliko je moških v starosti od 18. do 21. leta in od 45. do 50. leta. Koliko jih je pri I. pozivu od 21. do 31. leta, koliko pri II. pozivu od 31. do 38. leta in koliko pri III. pozivu od 38. do 45. leta, koliko je invalidov itd.

Županstva naj morebiti ukrenejo novo ljudsko štetje! Saj podatki ljudskega štetja iz leta 1910 sedaj več ne veljajo. Ko je bilo vendar ravno v tem desetletju toliko premembe.

Res zlati časi za tiste, ki ljubijo veliko izpiskov in seznamov, se obetajo! Župani, tajniki in župniki naj sede vsaj 16 ur na dan pri pisalni mizi, ljudje naj pa prihajajo dan za dnevom v pisarno, da povedo, kar je zapisati potreba. Čemu vendar delati na polju, ob vročini, bode že samo ob sebi rastlo?

Neprilične orožne vaje.

Kmetovalci so že od nekdanj zahtevali, naj bodo orožne vaje v pozimskem času ali pa vsaj pomladi, kadar so najnujnejša dela opravljena. V stari Avstriji je vojaška oblast saj deloma to zahtevo upoštevala.

Sedaj pa kliče vojaška oblast k 2 mesečnim orožnim vajam nemudoma. Dostikrat dobi gospodar danes vpoklic, jutri mora pa že odriniti, ne da bi utegnil količkaj poskrbeti za svoje gospodarstvo. Za 21. julija je bil vpoklican k 2 mesečnim orožnim vajam letnik 1893. Žetev je, sejati je treba ajdo, omlatiti bode treba žito, ker kašča je prazna in gospodar mora od doma. Ali ima vojaška oblast kaj smisla za potrebe kmetijstva, če kliče ob času ajdove setve (ko morajo delati otroci in teleta), gospodarje in kmetске sinove k vajam, kjer pa navadno lenarijo. Letnik 1893 je imel že lani orožne vaje in letos je bil zopet vpoklican. Kmetško delo jim bode postalo tuje.

Vsak neorganiziran kmet škoduje moči kmetškega stanu. Zato vsi v Kmetške zveze!

Iz Kmetških Zvez.

IZ KRANJA.

Kmetška zveza za kranjski okraj je imela sv. Ane dan shod v Kranju. Izvrstno so govorili na shodu poslanca Brodar in Grafenauer ter profesor I. Dolenc. Vsi navzoči so navdušeno pritrdili nastopni resoluciji: Kmetška zveza za kranjski okraj protestira proti ministrski naredbi z dne 26. junija 1920, ki se tiče klanja in izvoza živine, ker ta naredba zelo škoduje živinorejcem zlasti v Sloveniji. Shod zahteva, da naj se ta naredba preklicne in dopuška klanje živine v istem obsegu, kakor je bilo poprej, in da se dovoli manj omejeni izvoz govoje živine iz konj iz države ter zniža carina; zniža naj se tudi carina na železo, da ne pride propad kmetškega stanu. Obžalovalo se je, da se ne more dobiti več železa v kompenzacijo za naše kmetijske pridelke in da kmetijski minister povsod ustrega le bankam. Priporočalo se je, podpirati »Središnje združenje, ki naj se kmalu in modro ustanovi. Obsejala se je politika v Beogradu, ki se dela sama na korist kmetstvom in v škodo producen-tom.

Tedenske novice.

Jugoslavija.

j Vlada na krizi se še vedno zavlačuje. Demokrati (liberalci) zahtevajo, da se odpravi ženska volilna pravica na Slovenskem in da se dovoli svoboden izvoz vsega. Tako bi zopet dobili liberalni krščenji in nekrščenji kapitalisti priliko odirati ljudstvo, polniti svoje žepce, država pa bo pri tem škodo trpela.

j Ljudsko štetje v Jugoslaviji se izvrši takoj po novem letu, in sicer v stanju prebivalstva, kakor je bilo z izpolnjenim 31. decembrom letošnjega leta.

j Koroško demarkacijsko črto osrednja vlada nikakor ne misli opustiti in je odločena v tem oziru antantni komisiji, katera stoji pod vplivom koroških nemških huj-skačev, postaviti se po robu. Vsakdo bi že pometal z nami!

j Nemška surovost. Po mirovni pogodbi so naše oblasti izpraznile Radgono in Špilje. Ko so Nemci zopet prišli do veljave, so pokazali svojo podivjano surovost. Slovenskega župnika v Špilju so napol oblečenega privlekli na cesto ter ga pred očmi ententine komisije in nemških orožnikov opijevali, metali nanj kamenje in blato ter ga pretepali s palicami in ga nato pognali čez mejo. Podobno se je godilo slovenskemu postajenačelniku v Radgoni.

Politične.

p Ostudna laž »Kmetijskega lista«. Žerjavova nad vse surova »Domovina« in liberalni »Kmetijski lista« se kar skušata, kdo bo pridneje in gorostasneje lagal o klerikalcih. Zadnji »Kmetijski lista« je prinesel ostudno laž, da so klerikalni ministri iztuhtali davčni načrt po katerem se bo plačeval zemljiški davek štirikratno in še na to bo prišla 150 odstotna doklada — torej se bo davek pravzaprav podesetoril. Ali vas ni sram, take laži razširjati? Vidi se vam, da ste v dr. Žerjavovi šoli. Tisti, ki je predlagal štirikratni davek je vaš prijatelj liberalni finančni minister Kosta Stojanovič. Saj ste celo sami tako pisali, ko ste poročali o letošnjem proračunu. In sedaj bi radi utajili to velikansko budalost svojega prijatelja, in jo obešate »klerikalnim ministrom«, dasi je v ministrstvu od naše stranke edini dr. Korošec, ki pa s fi-

ancami nima nič opraviti. Le jagajte na-rej!

p Vernost »Kmetijskega lista«. »Kmetijski list« vedno povdarja, da je Samostojna liberalna stranka na veraki podlagi. Če bi bili hudobni, bi rekli, da vklepa vero v svojo politično agitacijo. Pa kljub temu napada veliki katoliški shod, ki se vrši v Mariboru in ki ima samo namen verako mišljenje in življenje naše mladine poglobiti. Mislili smo, da bo »verna« Samostojna stranka vsa navdušena. A pričakali smo nasprotno: s Zerjavovim loparjem po Mariborskem shodu. Kdor ima oči, naj vidi!

p Bratec med sabo. Liberalna »Domovina«, ki ji gre v časnikarski surovosti brez dvoma prvenstvo in ki v vsaki drugi številki pripoveduje, da bo treba Slovence potrpati od Rima (kar se pravi toliko kot izruvati jim katoliško vero) ta »Domovina« v 82. številki vneto hvali — Samostojno kmetijsko stranko. Ali je kmetijska stranka res še tako pri koncu, da se pusti od svobodomiselnih »Domovine« hvaliti?

p Liberalna skrb za kapitaliste. Znano je, da v Ljubljani nebroj delavskih in uradniških družin stanuje v vagonih, barakah in zaduhlih, tesnih prostorih, z vojnih oderuštvo spečeni milijonarji pa prešerno stanujejo po tujih hišah. Poverjenik dr. Gosar, član Ljudske stranke je izdal naredbu, naj milijonarji takoj zidajo svoje hiše, da pridejo revni do primernih stanovanj. In glej: ves liberalizem je zaglal glušeč hrup: milijonarjem se krivica godi, obesite anarhista Gosarja. Seveda niti liberalni minister dr. Kukovec ni upal razveljaviti dr. Gosarjeve odredbe, ker je nadvse pravična. Da bi liberalci prikrili svojo preveč očito ljubezen do kapitalizma in svojo vnebovpijočo brezbriznost za manj imovite sloje, so vrgli novo bombo na »klerikalce«. Klerikalna vlada je kriva, da je Trboveljska družba podražila premog, in da so zato revni sloji oškodovani. Pa kaj je prišlo na dan? Da bi trboveljska družba premog še veliko bolj podražila, če ji ne bi padla za hrbet ljubljanska vlada in da je ta vlada prisilila družbo za revne sloje ceneje prodajati premog, le bogati fabrikanti pa bodo plačevali draže. In to je tisto, kar boli liberalne kapitaliste. Vedno za vojne dobičkarje. Liberalni »Kmetijski list«, ki dere čez drn in strn za liberalci, se seveda tudi pohujšuje.

p Kvante in umazano govorjenje je nam liberalcem najljubša zabava. Kar je ob priliki orlovskega tabora napisal liberalni »Mariborski delavec«, to spada kvečjemu še v hišo vlačug. Mi se ne upamo tega ponatisniti. Ali je res vodstvo liberalne stranke tako gnilo, da nima več smisla za dostojno pisanje, ali je res čitateljstvo liberalnih listov pravno tako propalo, da morejo brez glasnega ugovora vživati tako ostudno hrano? In ti ljudje so vsi Sokoli ter celo njihovi voditelji!

p Laži »Ljudskega glasa«. Socialistični list »Ljudski glas« ne more priti Ljudski stranki do živega, ker ji nima kaj očitati. Zato prihaja v vsaki številki z gorostasnimi lažmi. Tako n. pr. piše v številki 31, da hočejo klerikalci naprtiti ljudstvu ogromne davke, dalje, da morejo od vojaške službe biti le tisti oproščeni, ki plaču-

jejo 20 K davka (laži) in da so tega krivi klerikalci (še večja laži).

p Jugoslavija v nevarnosti. Naša Určava je v veliki nevarnosti. Zakaj? Cela vrsta liberalnih listov (»Kmetijski list« kot pristen tolmač surovega liberalizma seveda ne manjka) je prinesla grozno vest, da je urednik »Domačuba« na dan regentovega sprejema popeljal svoje politične prijatelje in prijateljice na izlet v Solčavske planine in liberalni poslanec Adolf Ribnikar, ki zna celo šaljiv biti, kadar nima prav nič namena, je v interpelaciji na notranjega ministra opozoril osrednjo vlado celo na to državno nevarnost, ker »Domačub«, ki je izšel na predvečer regentovega obiska, ni črnil o prihodu jugoslovskega vladarja niti besedice, kar po Ribnikarjevem mnenju govori več kot cele bukve. — No, če bi šaljivi g. Ribnikar celo vedel, da je ta zlobni urednik očitno snoval v Solčavskih planinah krvavo zaroto zoper državno edinstvo in pil najpriščnejšo bratovščino z gromičimi komunisti Leninovega kova, tedaj bi to brezdvomno več govorilo kot cele knjižnice.

Domače novice.

d Škofijska kronika. Župnija Krško ob Savi je podeljena Leopoldu Turšiču, kaplanu v Smihelu pri Novem mestu.

d Nove poštne znamke. Začelo se je tiskanje novih poštних znamk, ki bodo veljale za vso kraljevino. Znamke s kronsko vrednostjo bodo veljale samo še do konca decembra t. l.

d Umril je v Trzinu na Gorenjskem vetetovarnar Karol Mally.

d Dekliške Marijine družbe dekanije ljubljanske okolice imajo v nedeljo dne 8. avgusta skupen shod na Šmarni gori, Zbirališče v št. Vidu v cerkvi, odkoder odidejo ob pol 10. v sprevedu z zastavami do pod Gore. Cerkevno opravilo na Gori ob četrt na dvanajst. Popoldne zborovanje na prostem. Sklepna pobožnost v cerkvi. Shoda naj se udeležijo, kolikor mogoče vse družbenice.

d Ženski tabor. Dne 8. avgusta (druga nedelja v mesecu) bo na Željju pri Vinici dekanijski shod III. reda sv. Frančiška za župnije: Metlika, Črnomelj, Dragatuš, Stari trg, Vrh ob Kolpi, Vinica, Preloka, Adlešič in Podzemelj. Spored: ob pol 10. uri (po stari) odhod procesije iz Vinice na Želj; ob 10. uri govor s slovesno sv. mašo za III. red. Nato ženski tabor pred cerkvi. Ob 2. uri slovesni shod z litanijami. Vsi člani III. reda ter prijatelji se uljudno vadijo. Pridite od blizu in daleč, da se skupno navdušimo za lepo III. redniško življenje ter odločen nastop v javnosti.

d Birmovanje v moravški dekaniji se je izvršilo 9. julija t. l. Birmancev v posameznih župnijah je bilo sledeče: Brdo 114, št. Vid (Brdo) 31, Krašnja 97, Zlatopolje 62, Češnjice 68, Blagovica 101, št. Ožbalt 50, št. Gotard 123, Čemšenik 180, Izlake (Čemšenik) 203, Kolovrat 107, Sv. Gora 116, Vače 173, Peče 72, Moravče 438, Vrhpolje (Moravče) 123, Joan 112, Dol pri Ljubljani 110, Sv. Helena 99; skupno je bilo 2379 birmancev.

d Iz Prekmurja, 36. pešpolka pošilja mo pozdrave vsem dekletom in fantom-bralcem Domačuba. Vojaki iz krškega okraja. Drugače so imamo dobro. Samo tobačka primanjkuje, šest mož puši pol cigarete, = Alojz Mlakar.

d Poročila o naših Amerikancih daje g. Anton Grdina, ki je prišel iz Amerike. Listom je poslal sledeče pismo: Na razpologo bom za ustmena sporočila in pogovore v sredo, dne 4. avgusta, ko se vrnem iz Maribora in sicer od 2. ure s jutraj do 12. ure popoldne pri gospodu Simonu Kmetec v pisarni Kolodvorska ulica 36 in od 1. od 3. ure popoldne pa na vrto hotela Trainak na Sv. Petra cesti. Kdor je odde-ljen in ne more priti, lahko sporoča pismeno na naslov g. Kmeteca do 14. avgusta. Ta dan nameravam imeti predavanje v Ljudskem domu v Ljubljani. Potem odhajam na svoj dom, kjer bom na Veliki Smaren na Zalostni gori pri Preserju razdal vsa darila, katera še imam iz Amerike za one, ki so jih izročili njih prijatelji ali sorodniki. Vsi interese za Vrhniko, iz Bevk, Borovnice ali Zirov bodo dobili pismena povabila za ta dan. Ob tej priliki bom popoldne tudi pojasnjeval svojim nekdanjim prijateljem, kako živimo v Ameriki. Vsem onim, katerih morebiti nisem mogel ali ne bom mogel obiskati na dolenski ali gorenjski strani, bom poslal obvestila po pošti ali pa jih izročil gospodu Kmetecu, da se ob priliki zglasite. Moj povratak v Ameriko bo okoli 17. ali 18. avgusta, ker parnik odhaja iz Trsta 21. avgusta. Do dne 14. avgusta pa me dobite kot rečeno v Ljubljani. To sem oglasil zato, da ne bodo nekateri izgubljali časa in denarja, ker me iščejo, ne vedoč, kje sem. Imam mnogo opravka po deželi. S prijateljskim pozdravom Anton Grdina.

d Surov socialist. Dne 27. julija je zna-ni socialist Miher brez vzroka sunil na Poljanski cesti v Ljubljani staro ženo Marijo Žabnikar s tako silo, da je padla na tlak ter se močno poškodovala.

d Velik vlom v Vavti vasi. V Vavti vasi pri Novem mestu so vlomilci vdrli v trgovino Franca Strumblija ter odnesli manufakturnega blaga za 150.000 kron.

d Smrt v oguju je našel v Bočni v Savinjski dolini posestnik Val. Zavolovšek iz Otoka. Požigal je hosto v gozdu, kjer ga je objel plamen in tako hudo ožgal, da ko so ga prinesli domov, je še komaj parkrat zdihlil. Rajni je bil 66 let star, priden in veren mož. Posebno veliko je preplaval flosov na Hrvatsko, včasih v velikih nevarnostih, pa smrt ga je objela v plamenu.

d Najdena je bila na Vrhniki na pošti manjša vsota denarja. Dobi se pri Andreju Albrehtu, Dol 1, Borovnica.

Gospodarska obvestila.

g Za izvoz lesa in lesnih proizvodov je Komisija ministristva odredila nastopne cene: Za Nemčijo rezan in tesan les 1000 mark, okrogel les 600 mark, za Švico rezati in tesan les 90 švicarskih frankov, za Francijo 240 frankov, za Italijo 300 lir, za Holandijo 45 frankov. Izvozna taksa znaša za tesan les 25 %, za okrogel les 35 %. Drva za Avstrijo in Madžarsko se prodajajo za 18.000 češkoslovaških kron za 10.000 kg, mehka drva pa za 26.000 K. Za izvoz se plača 35% taksa.

g 2 % od vse vrednosti blaga bodo po ukazu finančnega ministristva morali od-slej plačevati izvozniki poleg ostalih dav-ščin. Ta odbitek bo porabil finančni mi-nister za odplačevanja izvoznih pristojbin.

g Izvozna carina za keruzo se je na predlog poljedelskega ministra zmanjšala od 60 na 20 dinarjev.

g Izvoz suhih češpelj. Strokovnjaki računajo na podlagi dobljenih podatkov na to, da bodo mogli letos iz naše kraljevine izvoziti do 12.000 železniških voz suhih češpelj.

g **Cene vina na Hrvatskem in v Banatu** so začele radi dobre letine silno padati. Dobra stara vina ponujajo že po 12 K liter na debelo. Mnogo tega vina po tej ceni je že prišlo v Ljubljano.

g **Obilica medu.** Kakor poročajo hrvatski listi, je v Banatu in nekaterih delih Hrvatske zelo mnogo medu. Prodaja se po 22 K in se dobi, kolikor ga kdo hoče.

g **Naš izvoz.** Začasni finančni odbor je na svoji seji dne 27. julija 1920 sklenil, da se dopusti izvoz v inozemstvo in to najdalje do konca tega leta za sledeče predmete: 1. ječmen, rž in koruza; 2. moka in mlinski izdelki od ječmena, rži in koruze; 3. testetine; 4. fižol, leča, grah in krompir; 5. nad deset let stari bikli, dobro rejeni, za pleme pretežki in godni za klanje; ti bikli se smejo izvažati samo preko carinarnic v Djevdjeliju, Subotici, Spilju in Koprivnici, kjer se bo vršil pregled po državnih živinovzdravniki, ki jih je v to svrhu nastavljal minister za poljedelstvo in vode; 6. preko 16 let stari konji in kobile; ta izvoz se mora vršiti preko istih carinarnic in pod istimi pogoji, kakor bikov; 7. kože; 8. izdelki iz svinjskega mesa; 9. med; 10. volnene preproge, volneni odpadki in volnene krpe, sortirane in nesortirane; 11. lan in konoplja. — S tem se dopolnjujejo vse dosedaj izdane naredbe začasnega finančnega odseka. Nasprotno pa ostane še nadalje prepovedano za izvoz: 1. pšenica in pšenična moka; 2. oves; 3. goveja živina, ki ni izpolnila zgoraj navedenih pogojev; 4. konji in kobile, ki niso izpolnili zgoraj navedenih pogojev; 5. ovce; 6. svinje; 7. sveže meso in slanina; 8. mast in namizno olje; 9. sladkor; 10. volna in volneni izdelki. — Razen zgoraj omenjenih predmetov tudi 11. goveje, bivolve in konjske kože in izdelki iz istih; 12. soda in produkti od sode; 13. zlato in srebro in izdelki iz srebra in zlata; 14. železo, surovo, na pol izdelano in staro; izvzemši lito, valjano in želcno za obročje ter žico za žeblice in povezovanje ter kovanje žeblice; 15. premog, razen oglja; 16. mineralno olje.

g **Gospodarska pogajanja s češkoslovaško vlado** se vrše v Belgradu. Češkoslovaški odposlanci so predložili svoje zahteve. Zahtevajo 15.000 vagonov pšenice in 15.000 vagonov koruze. Ponujajo pa za to 2500 vagonov sladkorja, 1000 vagonov kokska in 1500 vagonov navadnega premoaga. Količina pšenice, ki jo zahtevajo, je nerazmerna napram količini pšenice, ki jo sploh imamo za izvoz in katero moramo razdeliti na več držav. Razen tega je tudi nerazmerno več onega, kar zahtevajo, napram onemu, kar ponujajo.

g **Dohodki iz uvozne in izvozne carine** v letu 1919 so znašali: v zlatu 61 milijonov dinarjev, v srebru 21 milijonov dinarjev, v papirnatih kronah 16 milijonov kron, en milijon frankov in 330 levov.

g **Prepovedan izvoz.** Prepovedano je izvažati nemške marke, čehoslovaške krone in rumunske leve. Kdor bo nesel čez mejo več tega denarja kot v vrednosti 2000 dinarjev, se mu bo denar zaplenil, krivec pa bo zaprt.

g **Kuharski in gospodinski tečaj pri uršulnikih v škofji Loki.** Oblastveno potrjeni, desetmesečni tečaj, ki je posloval že v šolskem letu 1919/20, bo posloval tudi v novem šolskem letu.

letu in se prične v septembru hkrati z drugimi šolami. Namen tečaja je usposobiti gojenke za dobre gospodinje. V tečaj se sprejme le 12 gojenk, ki morajo stanovati v zavodu in so dopolnile vsaj 17. leto. Dekleta, ki žele biti sprejete v tečaj, naj vpošljejo svoje prošnje samostanskemu predstojništvu do 20. avgusta t. l. Prošnji je priložiti rojstni krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo stavljenih koz in obvezno listino staršev ali njihovih namestnikov, da bodo nosili vse stroške šolanja in da ostane gojenka vse leto v tečaju. — Vsa nadaljna pojasnila daje samostan.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejena hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej Inserat!

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalje.)

»So bili že z mesoj pri sveti maši,« je odvrnila Stefana. »Sedaj so šli na pokopališče, da vidijo jamico, ki je izkopana za Lukca.«

— ti Štefka, veš, kaj so rekli gospodje?«

»Kaj neki?« je odvrnila Stefana.

»... Da se bosta kmalu vrnila sodnik in njegov sin.«

»Že mogoče,« je mirnodušno rekla Stefana.

»Še nobeno leto ni bilo tako nesrečno kakor letošnje,« je mahoma rekla mati. »Nocoj ponoči sem premišljevala: Najprvo so vam umrli oče. Potem so nam vzeli hišico v Admontu. Nato smo prišli semkaj, kjer še nismo imeli nobene dobre ure. Nič gostov, in marsikdaj nam trda prede za vsakdanji kruh. Potem so tirali pred sodišče moje ljubo dete; kdo je bil tega kriv, dobro vem.«

»Jaz tudi,« je mirno rekla Stefana. O, kako zna mati pikati človeka, čeprav je tako dobra.

»Pa sem si mislila, Štefka, je nadaljevala mati, »za postom pride Velika noč. Križev smo že dosti imeli, sedaj morajo priti boljši dnevi.«

»Kakor Bog hoče,« je tiho odvrnila Stefana. »Boljši so hudi dnevi z Bogom, kakor dobri brez Boga.« Za trenutek sta se pogledali mati in hči; materino oko je zrla proseče, skoraj plaho, hčerino pa odklanjujoče in nemo žalostno. Nobena ne izpregovori besede, pa obe vesta, za kaj gre. Je vedno ista pesem, ki jo gode mati. In kakor je velika in iskrena Stefanina ljubezen do matere, kakor bi jo rada rešila vseh križev in težav, toda vse zastoni; v tej stvari se ne bosta nikdar zedinili, nikdar.

Materino oko je potemnelo, neprijazno je gledalo in nagubantilo čelo pod gostimi

kostanjevimi lasmi. Odšla je. Na pragu se je obrnila: »Dekle!« je rekla. »Nič več ti ne bom prigovarjala, veš? Tvoja stvar je. Toda pomeni ti: ko me ne bo več na svetu — boš videla, kako se godi na svetu samskim ljudem. Takrat boš pa rekla: zakaj aistem uboga gaga matere, toda prepozno bo.« Mati je izginila. Stefana se je vsa tresla in je vzdihnila: »O Bog, kako bridko je to!« Potem je s tresočimi se prsti naprej izbirala lečo.

Tako lepo je zunaj sijalo solnce in so tako veselo prepevali in šebetali po drevesih ptiči — njej pa je pri srcu tako hudo, oj take hudo, kakor še nikoli ne.

Za trenutek je prenehala z delom, oprla je glavo v roko in je nemo zrla v ogenj. Mati ji ne da nobenega miru. Dan za dnem, dan za dnem, vedno ista pesem o možitvi! Vedno ji govori o sreči, ki jo išče, da bi se pregrešila nad materjo, nad bratci in sestrami, če bi jo odklonila. Tudi bratci in sestrice vedno namigavajo, kako dobro se jim bo godilo, ko se bo Štefka omožila. Kako jo vselej zaskeli v dno duše, ko pri skromnem kosilu, ko se komaj do sita najedo, revčki pravijo: »Ko se bo Štefka omožila, nam bo dobro, vsak dan bomo jedli juho, kajne, mati?«

Toda vse to še ni bilo najgrenkeje... Duhovni boj, ki ga je v izpovednici bila zoper izpovednika, ta je bil še grenkejši...

Zakaj izpovednik pater Ertelij je bil materin zaveznik. Skoraj vsakokrat ji je rekel po izpovedi: »Dete moje, je-li to vse?... Ne, otrok moj — še nekaj imaš, ti lažeš, kadar moliš v Očenašu: Zgodi se tvoja vlija, kakor v nebesih tako na zemlji — to ti ne gre iz srca, ker si trmasta in svojeglavna, vedno imaš svojo voljo. Na krivih potih si... ne smeš biti bolj papeška kakor je papež... devištvo je samo svet, ne pa zapoved, ... zakon je zakrament, ne pa samski stan, ... pokorščina je boljši kakor daritev.« In zopet: »Se ti nič ne smili tvoja mati? Bila je pri meni in je močno jokala in tožila... Se ti nič ne smili mesto Štajer, ki mu gre tako trda pod Hendelnom, ti pa lahko pomagaš, že veš, kako?... Ni si li nič hvaležna možu, ki te je rešil sramotnega odra in ti je izkazal še mnogo drugih dobrot? Misliš li, da je to popolnost, če si trmasta in nehvaležna? Veš, to je duhovni napuh!...«

In tako je šlo dalje. O, kakšne nuke so bile to! Gospod pater Ertelij je sedaj že v večnosti, Bog mu bodi milostljiv, gotovo je bil pobožen mož, toda hudo jo je mučil; bič, s katerim je gospod Konrad bičal sveto Elizabeto, ni bil nič proti temu.

Toda vse to bi še ne bilo najhujše, še hujše je moralo priti. To je bilo soboto pred osmimi dnevi, ko patra Ertelija ni bilo v spovednici, pa je mesto njega prišel novic doll, jo poklical v zakristijo in ji je rekel, da je pater bolan in da bo umrl. Blagoslovilja jo in jo prosil, naj misli na to, že ve, kaj, in če pride imenitni snubec, naj ga ne zavrne, marveč sprejme, kakor bi ga jej bil Bog poslal. Naj obljubi to, sicer ne more mirno umreti. — O, sam Bog ve, kako je bilo to hudo, kakor železna roka ji je šlo k srcu... li naj prelomi zvestobo Jezusu, ali naj pa zagreni zadnjo uro življenja duhovniku, ki mu je dolžna hvalo in pokorščino... Takrat je v zakristiji pokleknila pred sveto razpelo in je na glas zaklicala: Ti mi pomagaj! Ti mi pomagaj! in je upala, da jej bo Gospod podal roko in rekel Stefana, Stefana, ostani moja nevesta! Toda to se ni zgodilo, in morala je govoriti sama, in govorila je s krvavečim srcem in prosila novica, naj reče gospodu patru, naj ji ubogi siroti nikar ne zameri, toda da je bil pri njej visok snubec še pred onim, ki ga on misli, in temu je za veke podarila svoje srce.

Novic je odšel in se ni več vrnil. Ko se je potem do smrti žalostna vračala domov, je v Garstenu zapel mrtvaški zvon, gospod pater Ertelij je izdihnil svojo dušo.

Mraz jo je stresel, ko je vse to premišljevala, zazeblo jo je noter v srce. — Toda prišlo je še hujše.

Ko je pater Ertelij umrl, ni vedela, kam bi se obrnila. Mati je vse izvedela od novica in je od dne do dne bolj silila vanjo, naj izpolni voljo umrlega patra, sicer ne bo imela na svetu nobene sreče, nobene zvezde več.

Medtem pa je z malim bratcem šlo vedno bolj h koncu, da cele noči ni zatislila svojih trdnih oči... V teh temnih dneh se ji je na mah zazdelo, da ji vzhaja luč tolažbe: Jud Abraham je prišel iz Lince, kjer je bil po kupčiji, in je povedal, da je pater Albert sedaj pri kapucinih v Lincu, kjer dela duhovne vaje, potem pa da bo šel naprej na Laško v neki samostan njegovega reda. Duhovno sodišče da ga je oprostilo obtožbe.

O, to je bil vesel dan, to je bila vesela vest! Zapuščena nevesta Kristova je nanovo zaživela, saj je blizu njen dušni vodnik! Samo štiri ure hoda, in lahko govori z njim ravno sedaj, ko ji je krvavo treba sveta in novega poguma... Pater Albert jo bo potrdil v njenih sklepah in konec bo duhovne žalosti. Naj reče on samo eno besedo: Ostani stanovitna... potem bo kljubovala, če bo treba, celemu svetu, ker bo vedela, da je to volja božja... nikdar ne bo omahovala.

Ubogaa Štefana je napisala par vrstic na mal listič, ki ga je dala lekarnarjevemu pomočniku, ki se vsak teden pelje v Linc kupovat zdravila. Na lističu ponižno prosi gospoda Alberta, če ji dovoli, da pride v Linc na polurni razgovor. Veliko da ima povedati. Doma da ji trda prede in da nima izpovednika, odkar je umrl pater Ertelji, da je vsa obupana in da je v veliki dušni stiski.

Naslednji dan ji je lekarnarjev pomočnik prinesel listič, ki ga mu je pri kapucinih na porti dal brat vrtar; srce ji je skoraj zastalo od samega veselja. Piše ji duhovni oče, zvesti, dobri duhovni oče.

Zgoraj v točilnici je, ko je bila sama, tresoč se s sveto spoštljivostjo odprla listič, sedaj pa se ji je zopet hotelo ustaviti srce, pa ne od veselja, temveč od ledene groze... Tako le piše sveti mož:

»Nočem, da prideš! Ne pridi! To ni za nič! Če je umrl pater Ertelji, si poišči drugega! Ljubi Gospoda Boga iz vsega srca in izpolnjuj njegovo sveto voljo. Dosti milosti si prejela od Boga, da spoznaš njegovo sveto voljo! Ne pridi! Albert.«

To je bil najgrenkejši dan, to je bila ura križevca pota. Srce ji je kar potro, kakor razbiti so vsi njeni udje. Venomer ji breneči na uho: Ne pridi! Ne pridi! Štiri ure proč biva mož, kateremu za Bogom dolguje vse, kar je prejela duhovnih darov: spoznanje božje, ljubezen od Jezusa, nebeškega ženina; in sedaj, ko bi rada od svojega vodnika slišala samo eno tolažilno besedo, jo zavrača: Ne pridi!

Saj ve, da ima prav kakor vselej. Ni prav, preveč se zanašati ravno na enega človeka in njegovo tolažbo. Vse, da bo morala sama hoditi po krvavem trnjevnem potu. — Vendar, pa vendarle je ta beseda granka kakor smrt. Vsak ubog grešnik lahko govori s svojim izpovednikom, kolikor se mu le pojubi, samo ona ne. Nobene besede, nobenega svetla! Ne sme k njemu k sveti izpovedi, čeprav je tako blizu! In nikomur, nikomur ne sme potožiti. Mati mu pravi far. Ne more ji povedati, ne sme ji pokazati pisma; skrila ga je v cemprino omaro, toda kakor cent težak kamen ji leži na srcu.

Trudno so počivale šefanine roke ob skledi z lečo, nič več ni izbirala. Bela kokoš, ki je pobirala slabo lečo, je iztegovala vrat, ker ni nič več dobila. Uboga Štefana je šepetala sama pri sebi:

»Gre li vsem, ki jih kliče Jezus, tako hudo kako, meni? — O, kaj vse še pride mame, ne bom mogla vsega prenesti.«

Iz dalje se je čulo peketanje konjskih kopit; Štefana ni nič slišala. Polagoma se je začela kuhinja okoli nje vrteti. Toliko noči je prebedela, toliko dni se je pehala in mučila z bolnim Lukcem, da je sedaj prišel angel spanja in je razprostrl svoj pajčolan nad njo. Poslil jo je v spanec, zadremala je. V sanjah je liki čebelica na malih srebrnih perutih prišel iz nebes mali rajni Lukec in ji je prinesel zlat listič, na kateremu je bilo zapisano: Štefka, smeš priti.

Toda tega lista ni pisal Albert, pisal ga je sam Jezus... oj, kaka sladkost... o blaženost — nobene bridkosti več...

Peketanje konjskih kopit je potihnulo. Okoli oreha, ki je stal pred Švertneričino go-

stilo, je bila ovita rdeča uzda Henrikovega žrebca. Stotnik Henrik je stopal proti gostilni. Čisto bleda so mu danes lica, čeprav bi vsled silne jeze morala biti rdeča.

Nikomur se v Štairi ni sanjalo, da se bo stotnik vrnil sam, čisto sam, brez moštva. Zato ga ni nihče opazil, nihče spoznal. Čisto tiho se solni Švertneričina gostilna, »pri modrem jelenu« pod šumljajočim listjem dreves. Vsi gosti so šli v cerkev, Mati Švertnerica je šla na pokopališče, da vidi jamico in privede otroke domov. — Stotnik stopi v temno vežo. Hitro odpre prva vrata. Vse prazno. Brzo stopi k drugim vratom, ki so odprta. Henrik se ozre skozi odprta vrata. Kaj vidi? Tu sedi Štefana ob ognjišču, opira svojo ljubko, milo glavicu na roko — in spi.

Henrik je kakor popotnik, ki je prehodil puščavo v žgočih solčnih žarkih, v pekočem pesku in prahu, ki je pa sedaj zagledal svete palme, ki se klanjajo pred njim. Je kakor verna duša, ki se je dvignila iz ognja vic in je prvokrat zagledala nebeški Jeruzalem, čegar vrata se bleste v dragih kamenih; še večje je veselje Henrikovo. Kakor kip je obstal, naslonil se je na vrata, krepko je ovil pest okoli meča, da bi ne zvenekotal, in je pil in se nasmajal ob tem sladkem prizoru... Vse, vse je pozabljeno... dolga, točka ježa, izgubljena domovina, očetova kletve, očetovo sovraštvo... kaj mu mari vse svet — zanj biva na svetu samo ena, ki tu tri korake proč od njeja sedi na lesenem stolčku in ji jutranje solnce venča kodrasto glavo z zlato krono. Oči dve modri zvezdi, so ji zaprte, nepremično ji počivajo roke na kolenih, tudi sladke ustne se ne ganejo, toda njen molk v spanju je zgovornejši kakor najlepša ljubimska pesem. V molku govori: Pridi, snubi me, hori se zame, premačaj me, najvišje dobro sem.

V naročju drži malo lončeno posodo, v kateri je leča, ki je se ni prebrala... Kako bleda so tvoja lica, vprašuje Henrikovo srce, in pod tvojimi sladkimi očmi so krvavordeče rože, pa zakaj? Štefana si se-li jokala?

V ljubezni in skrbi jo pokliče: z njenim sladkim imenom:

»Štefana! Štefana!«

Nalavno se je zdrznila, sedaj dvigne svojo sklonjeno glavo in odpre svoje velike, modre oči — in zagleda pred seboj moža, ki je tako mogočne in visoke postave in ima na prsih petelina, na glavi pa perjasti klobuk. Kakor bi se hotel obrniti po strani, je razprostrla roke in je glasno, bolešno vzkliknila:

»Jezus Marija, sedaj pa, da to!«

g Mednarodno društvo za ekonomijo in kmetijsko zakonodajstvo se je ustanovilo v Parizu z namenom, da proučuje gospodarstvo in kmetijsko zakonodajstvo, brant občne kmetijske interese, upostavlja mednarodne prijateljske zveze med kmetovalci, zbira podatke o kmetijstvu in dela propagando za obnovo zemlje.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Rabite mliho-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 skatljice 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prano bolečine 1 steklenica 6 K. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in postojna posebej, a najcenejša. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska. E

! Brezov les !
kupuje: Tovarna lesnih žebčev
v Tacnu pri Šmarju gore. 3047

Hiša naprodaj. Radi preselitve v Ameriko se prodaja pritlična hiša, pripravna za kakega obrtnika ali vpojenco. Cena 20.000 K. Natatnjeje se poizve v trgovini Matila Plat v Crnomlju, Belokrajna.

Razširjate „DOMOLJUBA“!

Poljedelski stroji

Mlatnice za ročni in vrtilni pogon, vratila, čistilnice, triflerje, slamoznačice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stakalnice, sedne mline, brzoparilnice, stakalnice za seno in drugo ima vedno v veliki izbiri lastnica po umrljem sopregu Francu Mitti, Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 5.

Edina zaloga poljedelskih strojev Umroft & Komp. iz tvornice:

Elde (krlje)

deske, trame, kostanjev les, gozdove in ogije iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba IM-PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

Močete obdržati svojo lepoto? Močete imeti kakor baržun mehko kožo? Močete solnčnih peg, mozoljev in ogreev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado. Obhudovali bodete! Zavidani! 1 lonček 9— K. No. III. močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinejše lilijnomlečno milo 16 K.

Močete imeti lepe, zdrave lasi? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lasi! Zapreči prah, pre-

rano oslivenje. Zahranil plešo! 1 lonček 9 K. No. III 12 K. K temu močno terovo mlo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v in 3 K.

Kužijo Vas kurja očesa? Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez

bolečin, hitro in zanesljivo!

Nobentih kurjih oces več! Nobentih kuljev!

Nobene trde kože! Mala Skatljica 4 K — v,

velika Skatljica 6 K — v.

Zelite še kaj? Fellerjeve Elza umijvalne pastoje (Kolonska voda) 1 skatla 7— K.

Fellerjev uspalni prašek proti potenju 1 skatja 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavno- in zobobol 1 skatljica 4 K — v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnati ali 2 veliki steklenici specialni 36 K.

Najboljši parfum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hoga-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen. 1 vel. skatja 12 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Ovoj in postojna posebej a najceneje. — Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrj št. 16, Hrvatska.

„Pri Ivanki“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 29

se dobi v veliki izbiri volneno blago, sukno, hlačevina, žamet za moške in ženske obleke, satinaste odeje vseh barv, cvilha za postelje, platno za rjuhe, kotenina bela in pisana, cefir, arjače, bluze, predpasniki, otroške obleke, nogovice, robci, sukanec, vse po znižanih cenah. Dobijo se tudi različni ostanki. — Za obilen obisk se priporoča **Ivanka Praprotnik.**

Trame

deske in remelne kupim po najvišji dnevni ceni. — Ponudbe pod »Izvoz lesa na upravništvu Domoljuba«.

Agitirajte

za
„Domoljuba“

Glavna založba

I. C. KOTAR v Ljubljani.

„Belin“ JE NAJBOLJŠE SREDTVO VO ZA NAŽENJE BELIH ČEVLJEV.

DOBI SE POVOD!

Največje škode in nadloge **se obvarujete** ako uničite nemudoma

mšiči (navadne in poljske) podgane s „Poginom“ škatilja po K 6.— stenice z „Rapidom“ stekli. po K 10.— ščurke z „Morinom“ škatilja po K 6.—

Vsa sredstva so nešteto krat preizkušena ter izobno in hitro učinkujejo! — Trgovci popust Po povzetju razpošilja I. C. Kotar, drogerija, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

pri „ZLATI LOPATI“ preje Hammerschmidt (Mühlisen)

Ljubljana, Valvaxorjev trg št. 7, — nasproti Križanske cerkve. —

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899, št. 26.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogisti in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglasen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — 5 zavojev Mastina stane K 30-50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpušča; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 12.50.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani
(Slovenija) zraven rotovža.

Najstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1829

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaže rezervnim zakladom — po pravih določen v pospeševanje občekoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8.761.118-37.

Sir

privovrsten, polnomasten, 3 mesece star, v hlebih po 30—40 kg ima naprodaj Sirarska zadruga v Stari Fužini, p. Srednja vas v Bohinju.

Prvovrstna
dvokolesa,
plašče, cevi

priporoča IGN. VOK,
Ljubljana, Sodna.

Cementna strešna speka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Joan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4798

Konec draginje.

Veletrgovina Stermečki razreže celo zalogo platna, cefirja, tiskanine, volna, hlačevine in sukna v ostanke ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne vgaja, se zamenja

ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priložijo razna darila. Veletrgovina in razpošiljalna R. Stermečki, Celje št. 305, Slovenija.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 10 K, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perila 6 in 10 K, nktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport: M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

TRAME

deske in drugi les plačamo po najvišji dnevni ceni. Vagone preskrbimo sami. Ponudbe s najnižje ceno pod „Banaška veletrgovina“ na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. 5918